

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

**PROGRAM ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ
VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ**

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SOBĚSLAV, TR. DR. E. BENEŠE 50

Obsah:

1. Školní vzdělávací program ŠD
2. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání
3. Formy a metody práce ŠD
4. Materiální podmínky
5. Popis personálních podmínek
6. Popis ekonomických podmínek
7. Hygienické a bezpečnostní podmínky
8. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
9. Kompetence
10. Časový plán
11. Obsah vzdělávání
12. Integrované bloky

Identifikační údaje

Název školy: Základní škola Soběslav
Adresa školy: Tř. Dr. Edvarda Beneše 50/II, 392 01 Soběslav
IČO: 00582841
Telefon: 318 521 223, 734 230 190
Email: skola@zs-ebeso.cz
Webové stránky: <http://www.zs-ebeso.cz>

Ředitel školy: Mgr. Vlastimil Říha
telefon 381 524 015, 605 265 528
email vlriha@zs-ebeso.cz

Zástupkyně ředitele školy: Mgr. Eva Radostová
telefon 381 523 655, 737 481 411
email eradostova@zs-ebeso.cz

Školní družina:
telefon 381 523 657
email druzina@zs-ebeso.cz

1. Školní vzdělávací program ŠD

Vychází z obecných vzdělávacích cílů RVP. Je zaměřen na osvojení klíčových kompetencí. Účastníky školní družiny jsou žáci 1. až 5. ročníků. Oddělení jsou věkově smíšená. Kapacita jednotlivých oddělení se řídí vyhláškou pro ŠD.

2. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání daní školským zákonem. Jde zejména o rozvoj osobnosti žáka, jeho učení a poznání, sociálních způsobilostí, osvojování základu mravních a duchovních hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. ŠD plní funkci výchovnou, vzdělávací a sociální. Umožňuje odpočinkové činnosti aktivní i klidové a přípravu na vyučování. Činnost školní družiny se zaměřuje i na respektování odlišností mezi dětmi, prevenci negativních jevů v dětském kolektivu. ŠD se snaží prohlubovat a upevňovat spolupráci s rodiči a zlepšovat vztahy mezi školou a rodinou.

3. Formy a metody práce ŠD

Základním prostředkem činnosti školní družiny je *hra*, která obohacuje poznání dětí, rozšiřuje vědomosti a dovednosti.

Školní družina umožňuje:

- činnosti pravidelné - jsou dány týdenní skladbou zaměstnání a představují zejména organizační aktivity zájmového, či tělovýchovného charakteru
- činnosti příležitostné - exkurze, výstavy
- činnosti průběžné – spontánní aktivity – zahrnují klidové činnosti po vyučování spontánní hry při ranní činnosti a koncové ŠD
- činnosti odpočinkové – zájmové aktivity jsou chápány ve smyslu klidových (poslechové, individuální hry), ale i aktivních činností
- přípravu na vyučování – zahrnuje didaktické hry, individuální písemnou přípravu, využití výukových programů na PC, tematické vycházky a další činnosti upevňující poznatky z vyučování

4. Materiální podmínky

Školní družina je umístěna v budově základní školy.

Zde mohou žáci 1. stupně využívat:

- herny, učebny a třídy s vhodným vybavením pro potřeby školní družiny (herny jsou průběžně vybavovány hrami a pomůckami)
- tělocvičnu
- knihovnu
- počítačovou učebnu
- školní hřiště

Školní družina využívá ke své činnosti technické a elektronické vybavení (televizor, CD přehrávač, video, počítače, dataprojektor, piáno a elektrické piáno).

5. Popis personálních podmínek

Pedagogické působení ve školní družině zajišťují kvalifikované vychovatelky se zaměřením na hudební výchovu, výtvarnou výchovu i tělovýchovnou aktivitu.

6. Popis ekonomických podmínek

Úplata za pobyt ve školní družině je stanovena podle vyhlášky o zájmovém vzdělávání č. 74/2005 Sb.

- a) termíny úhrady určuje ředitel školy
- b) úhrada úplaty – bezhotovostně i hotově
- c) od úhrady úplaty mohou být plátcí osvobozeni na základě potvrzení o poskytování sociálních dávek

7. Hygienické a bezpečnostní podmínky

Režim žáků školní družiny je dán režimem uvedeným ve *vnitřním řádu školní družiny*. Vychovatelky jsou pravidelně proškoleny o bezpečnosti, dodržují zásady bezpečnosti práce s dětmi a dbají na vlastní bezpečnost.

Žáci jsou při zápisu do ŠD poučeni o bezpečnosti a seznámeni s vnitřním řádem ŠD.

V průběhu docházky je po celý školní rok připomínána a dodržována bezpečnost zejména na vycházkách a při práci s novým materiálem a pomůckami. Toto poučení zapisují vychovatelky do pedagogické dokumentace.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- 1) Vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- 2) Vhodný stravovací a pitný režim
- 3) Ochrana žáků před úrazy
- 4) Dostupnost prostředků 1. pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost vychovatelek poskytovat 1. pomoc

Psychosociální podmínky:

- 1) Klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou.
- 2) Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, sledování všestranného prospěchu žáka, jako hlavního článku veškeré pedagogické činnosti.

- 3) Věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba.
- 4) Ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.
- 5) Vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny, budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti a spolupráce.

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost a vytvářeny podmínky k rozvoji jejich osobnosti.

9. Kompetence

Činnosti, které jsou ve školní družině náplní výchovně vzdělávacího programu, by měly vyústit v rozvíjení a posilování těchto kompetencí:

a) kompetence k učení

- získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů
- všimnout si souvislostí mezi jevy
- uplatňovat získané vědomosti v praxi a v učení
- realisticky hodnotit svoje výkony

b) kompetence k řešení problémů

- učit se problém pochopit, promýšlet a plánovat řešení
- přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách
- hledat odlišné a shodné situace
- chápat, že vyhýbat se problémům nevede k cíli, uvědomit si zodpovědnost za své rozhodnutí

c) kompetence komunikativní

- vhodné vyjadřování, komunikace bez ostychu
- účinně se zapojit do diskuse, vyjádřit vlastní názor, respektovat a naslouchat druhým
- zpracovávat jednoduché texty a témata, dokázat pracovat ve skupině

d) sociální a interpersonální kompetence

- plánovat a organizovat, řídit a hodnotit, odhadovat rizika svých nápadů a činů
- zodpovědně přistupovat ke svým povinnostem
- rozpoznávat vhodné a nevhodné chování
- ve skupině spolupracovat a respektovat pravidla
- ovládat své jednání a chování, dosažení pocitu uspokojení
- pečovat o své psychické a fyzické zdraví

e) občanské kompetence

- znát svá práva a povinnosti

- vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu, umět se jim bránit, chovat se zodpovědně,
- dbát na zdraví i zdraví druhých
- kladný vztah k tradici a kulturnímu dědictví, pozitivní postoj k uměleckým dílům
- podílet se na rozvoji a ochraně životního prostředí
- uvědomit si hodnotu majetku (svého i jiných osob)
- respektovat druhé
- respektovat odlišnost osobní, kulturní, náboženskou
- dokázat odolat psychickému nátlaku

f) kompetence k trávení volného času

- účelné trávení volného času a jeho smysluplné využití
- umět si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjet své zájmy
- umět odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času
- bezpečné používání pracovních pomůcek a vybavení
- dokázat pracovat podle instrukcí a návodu
- dokončit a vyhodnotit úspěšnost své práce
- vážit si svojí práce i ostatních
- dokázat své dovednosti a výsledky své práce nabídnout ostatním

10. Časový plán

ŠVP obsahuje program činnosti na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, vychází z místních podmínek a popisuje konkrétní činnosti, které vychovatelka vybírá podle skladby vlastního oddělení a aktuálního složení žáků se kterými pracuje. Program činnosti je operativní, lze kreativně reagovat na možné měnící se podmínky, propojovat či přesouvat témata během dlouhodobé docházky účastníků do školní družiny.

11. Obsah vzdělávání

Činnosti ŠD vycházejí z aktivit tvořených na základě ročních období a vztahujících se k jednotlivým kompetencím. Obsah je zpracován ve čtyřech integrovaných blocích, které jsou rámcové.

Integrované bloky:

Barevný podzim
 Veselá zima
 Voňavé jaro
 Slunečné léto

Integrovaný blok č. 1

Barevný podzim

1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Procházíme školou a orientujeme se v ní.	2, 4
Seznamujeme se se školním řádem, řádem školní družiny a školní jídelny.	1, 3, 5
Píšeme kamarádovi, babičce a dědečkovi.	1
Posíláme dopis, orientujeme se v budově České pošty.	1, 2, 3
Společenská hra – Na poště.	1, 2, 3
2. Lidé kolem nás	
Škola - orientace v budově, slušné chování.	1, 3
Vycházka za drobnými nákupy - hra na nákup.	1, 3
Na začátku školního roku společně sestavujeme pravidla soužití v našem kolektivu.	2, 4, 5
Osvojujeme si vhodné chování na veřejnosti, připomínáme význam kouzelných slov (prosím, děkuji).	1, 3, 4
Vyprávíme si o chování při stolování, o průběhu stolování, hygiena.	1, 2, 3, 4
Názorně si ukazujeme stolování.	1, 2, 3, 4, 5
Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života.	1, 2, 3, 5, 6
Pracujeme s knihami, časopisy a jinou zájmovou literaturou.	1, 3, 6
Zaměřujeme se na správnou výslovnost - logopedie.	1, 3, 5
3. Lidé a čas	
Sestavujeme kalendář akcí v družině.	3, 4
Náš denní režim.	5, 6
Kreslíme, malujeme, tvoříme – poznáváme vlastnosti materiálů.	1, 6
Odhadujeme a určujeme správný čas.	2, 3, 5
Sbíráme kaštiny a žaludy pro zvěř.	3, 6
4. Rozmanitost přírody	
Příroda kolem nás – rostliny a živočichové.	3, 5, 6
Využíváme přírodniny k tvoření koláží.	1, 2, 3
Poznáváme podzimní houby, hledáme v atlase, modelujeme.	1, 2, 3, 6
Vyrábíme „lesní strašidlo“, stavíme domečky z přírodního materiálu.	1, 2, 6
Otiskujeme listy – využíváme různých technik.	1, 2, 6
Drakiáda, soutěžení o nejlepšího draka.	4, 6
Ochutnáváme různé druhy ovoce a zeleniny – zdravá výživa.	1, 3
V zahrádkářských koloniích pozorujeme podzimní práce.	4, 5
Třídíme odpad – recyklace. Sběrný dvůr ve městě.	1, 5, 6
Kolem sebe vytváříme příjemné životní prostředí.	1, 2, 6
5. Člověk a jeho zdraví	
Pečujeme o své zdraví.	1, 2, 3, 5, 6
Naše tělo – správný životní styl (pohyb, otužování, odpočinek).	3, 5, 6
Běžná denní hygiena – čistota rukou, oděvu a jeho vhodnost, používání	1, 2, 3, 5, 6

ručníků, kapesníků.	
Základní hygienické návyky – stolování, zásady zdravé výživy.	1, 2, 3
Vyprávíme si, jak se máme správně oblékat při sportování.	1, 3
Učíme se telefonovat na modelových situacích – zmiňujeme linku důvěry, dětské krizové centrum.	1, 4
Besedujeme, jak pomoci při úrazech, učíme se pomoci, připomínáme telefonní čísla první pomoci.	1, 4

Integrovaný blok č. 2

Veselá zima

1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Popisujeme domy, ve kterých bydlíme.	2, 3, 4, 5
Vyprávíme si o životě naší rodiny.	3, 4, 5
Zařizujeme si pokojíček – skládanka a vystřihovánka.	2, 3, 4, 6
Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodinou společný volný čas.	4, 6
Navštívíme Městský úřad a Informačního centra.	1, 2, 3
Orientujeme se ve městě, jeho centru.	2, 3, 5
Vyprávíme si o místě, kde žijeme – město, vesnice.	3, 4, 5
Hledáme zajímavosti v obci – muzeum, kulturní dům, kino, stadion...	1, 3
Povídáme si, jaké profese lidé vykonávají.	1, 2, 6
2. Lidé kolem nás	
Rodina a kamarádi.	3, 4
Kdo patří do mé rodiny, fotografie, umíme pojmenovat členy rodiny.	3, 4, 6
Vyřizujeme drobné vzkazy, zkoušíme vstupy do různých místností a prostředí.	3, 4
Komunitní kruh – v rámci vztahů hodnotíme, co se nám povedlo, co máme zlepšovat.	2, 3, 4
Vymýšlíme, jak udělat druhému radost.	1, 2, 3, 4, 5, 6
3. Lidé a čas	
Vnímáme, jak se mění věci, krajiny, budovy v čase.	1, 2, 3, 4, 6
Jak se žilo dříve (historie) – fotografie, pohlednice, knihy.	1, 3, 4
Sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy.	1, 3, 5
Doba Adventu a Vánoc – tradice, zvyky, obyčeje, výroba přání a ozdob, pečení, kulturní akce v našem městě a okolí.	1, 2, 3, 4, 6
4. Rozmanitost přírody	
Pomáháme zvířátkům a ptáčkům přežít zimu. Pozorujeme ptactvo u krmítek.	3, 6
Díváme se na prodej a výlov vánočních kaprů.	1, 3
Na vycházkách pozorujeme krásy zimní přírody. Barvy zimy.	1, 3
Pozorujeme stopy ptáků a zvěře ve sněhu.	1, 2
Zimní sporty a radovánky.	1, 2, 3
Pojmenováváme jehličnaté stromy.	1, 2, 3

Provádíme jednoduché pokusy s vodou, se sněhem, s ledem.	1, 2
5. Člověk a jeho zdraví	
Poznáváme své tělo. Pomocí encyklopedií a internetových stránek se seznamujeme s jednotlivými částmi lidského těla a s jejich funkcemi.	1, 2, 3
Při tělovýchově procvičujeme své tělo. Upevňujeme znalosti základních hygienických návyků při péči o náš zevnějšek. Otuzování.	2, 3, 6
Vycházka ke zdravotnímu středisku v našem městě. Povídáme si o jednotlivých odděleních, o práci lékařů, zdravotních sester.	
Při pobytu venku hrajeme pohybové hry a soutěže. Připomínáme bezpečnost při zimních sportech.	2, 3, 6
Stavíme ze sněhu „legrační“ sněhuláky, kloužeme a sáňkujeme. Do sněhové plochy vyšlapujeme jednoduché obrázky.	1, 2, 6
Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky.	4, 5, 6

Integrovaný blok č. 3

Voňavé jaro

1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Navštívíme místní knihovnu, vyhledáváme knihy a časopisy, informace o našem městě a jeho okolí. Moje oblíbená knížka.	2, 3
Kviz o místních znalostech (historie, současnost, orientace, přírodní zajímavosti).	1, 2, 3
Jaro ťuká na vrátka – život v přírodě, na zahrádce, počasí, pranostiky.	1, 2, 3
Svátky jara – Velikonoce, zvyky a tradice, malujeme a tvoříme.	1, 3, 6
Učíme se základy první pomoci.	1, 3, 5
Dopravní výchova, turistika, cyklistika – soutěže.	1, 2, 3
Zpíváme písně o jaru a tančíme při hudbě.	1, 3, 6

2. Lidé kolem nás	
Velikonoce – vyrábíme dekorační předměty, výzdoba stolu, okna.	2, 5, 6
Den matek - vymýšlíme a napíšeme pro maminky jednoduchou básničku, vyrobíme přání, obrázek.	4, 5, 6
Jak můžeme pomoci handicapovaným dětem v našem okolí (Diakonie Rolnička).	1, 3
Podle hmatu poznáváme předměty, podle sluchu určujeme, kde kdo stojí, kdo hovoří.	4, 5

3. Lidé a čas	Kompetence
Besedujeme – co všechno ovlivňuje náš čas, správné a účelné využití volného času.	1, 2, 3, 5, 6
Společně se podílíme na plánování činností v družině – rozlišujeme povinnost a zábavu.	1, 2, 3, 6
Povolání a různé pracovní činnosti.	2, 5, 6
Člověk a období jeho života – lidské hodnoty, úcta ke starší generaci.	1, 2, 3, 4, 5
4. Rozmanitost přírody	
Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy.	5, 6
Využíváme přírodního materiálu k tvoření.	2, 6
Pozorujeme jarní práce na poli, na zahradě - příprava půdy, setí, péče o rostlinky.	1, 3, 4, 6
Kreslíme a malujeme první jarní květiny.	1, 6
Putujeme jarní přírodou a nezapomínáme na správné chování.	1, 3
5. Člověk a jeho zdraví	
Podporujeme pohybové aktivity dětí.	4, 6
Besedujeme o návykových látkách (alkohol, kouření) a jejich negativní vliv na zdraví člověka.	1, 2, 4
Jak se zachovat, když s námi naváže kontakt cizí člověk.	1, 3
Základy první pomoci – bodnutí hmyzem, drobné úrazy, názorné ukázky	1, 4, 6
Vitamíny v našem jídelníčku.	1, 2, 3

Integrovaný blok č. 4

Prosluněné léto

1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Profese lidí - hrajeme si na obchod, kuchaře, prodavače...	1, 2, 3
Co bych dělal, kdybych se ocitl v situaci – ztráta peněz, zabloudil jsem, nález peněženky a klíčů.	1, 3, 5
Poznáváme různé dopravní prostředky – pozorování situací, význam, jízdní řády a hledání v nich.	1, 3
Povídáme si o bezpečnostních pravidlech a chování na výletech.	2, 3, 4
Kreslíme dopravní prostředky, sestavujeme ze stavebnicových prvků.	2, 4, 6
2. Lidé kolem nás	
Připravujeme náplň her na sportovní odpoledne.	3, 4, 5
Osvojujeme si zásady vhodného chování mezi lidmi.	3, 4
Kamarádi – učíme se vzájemné toleranci, kamarád – spolužák – přítel.	1, 3, 4, 5, 6
Poznáváme jiné kultury, národy – všichni mají svá práva, na barvě pleti nezáleží, využíváme informace na PC a encyklopedie.	2, 4, 6
Vážíme si vytvořených hodnot ve společnosti, v obci, ve škole.	2, 5, 6

3. Lidé a čas	Kompetence
Hrajeme společné hry – cvičení paměti, smyslové, tvořivé myšlení.	1, 3
Sebeobslužné činnosti, dbáme na pořádek ve společných prostorách.	5, 6
Vyprávíme si o vlivu techniky na život člověka – klady a zápory.	2, 4, 5, 6
Těšíme se na prázdniny – odpočinek, zábava, noví kamarádi.	1, 2, 6
4. Rozmanitost přírody	
Vycházky do přírody - sbíráme přírodniny.	3, 5, 6
Chráníme životní prostředí – co do lesa nepatří, nebezpečí ohně ve volné přírodě.	1, 2, 5
Malovaný kamínek, ulita – kombinované techniky.	3, 6
Sledujeme dokumentární filmy o životě zvířat, ptáků a ryb.	1, 3
Stavíme v pískovišti – podporujeme dětskou tvořivost.	6
5. Člověk a jeho zdraví	
Bezpečný cyklista – vybavení kola, ochranná přilba, pravidla pro cyklisty.	1, 2
Koupání v přírodě – dbáme na bezpečnost (skákání do neznámé vody, potápění, plavání na dlouhou vzdálenost od břehu). První pomoc.	1, 2, 3, 5
Každodenní pobyt venku – dbáme na pitný režim, chráníme se před prudkým sluncem (vhodné oblečení, opalovací krémy, sluneční brýle).	4, 6
Sportovní soutěže.	2, 5, 6

Aktualizace: 24. 6. 2013

Vedoucí vychovatelka: Hana Pokorná